

M. p. środa 14 listopada 1945 r.

Rok II Nr.245 (521)

ŻYDZI I ARABOWIE PRZECIW DEKLARACJI BRYTYJSKIEJ

Jerozolima 14.XI. Zarówno przedstawiciele Żydów jak i Arabów palestyńskich wyrażają wielkie niezadowolenie i rozczarowanie tekstem oświadczenia rządu brytyjskiego w sprawie Palestyny. Organizacje żydowskie proklamowały dziś strajk powszechny, który rozpocznie się o godz. 12 w południe i trwać będzie do północy. Zamknięte będą wszystkie fabryki, biura i sklepy żydowskie, autobusy komunikacji miejskiej i międzymiastowej będą nieczynne. Utrzymana będzie tylko praca w zakładach użyteczności publicznej i szpitalach. Początkowo Żydzi mieli być wezwani do nieopuszczania na czas strajku domów, jednakże większość opinii żydowskiej wypowiedziała się przeciw temu dobrowolnemu "curfew". Stanowisko Arabów nie zostało jeszcze dokładnie sprecyzowane. Dziś rano zebrali się w Jerozolimie przedstawiciele 6-ciu partii, wchodzących w skład kongresu arabskiego. Spodziewane jest ogłoszenie obszernej rezolucji. Stanowisko Żydów scharakteryzował jeden z przedstawicieli Agencji Żydowskiej dr Joseph, który oświadczył: "Jesteśmy głęboko rozczarowani. Naród żydowski nigdy się temu nie podda". Przedstawiciele Arabów oświadczyli w rozmowach prywatnych, że oświadczenie brytyjskie, przewidujące kontynuację imigracji żydowskiej, jest złamanie postanowień Białej Księgi. Koła arabskie są również zaniepokojone, że deklaracja przewiduje przedłużenie mandatu i nie wspomina ani słowem o przekształceniu Palestyny w niepodległe państwo arabkie.

Prasa palestyńska o oświadczeniu Bevina

"Palestine Post", organ Agencji Żydowskiej pisze: "oświadczenie Bevina w sprawie Palestyny, czytane po raz pierwszy, bardziej wyróżnia się tem o pomija, niż przez to co chce powiedzieć. Nie zawiera ono wyraźnej odpowiedzi na kilkakrotnie wysuwane przez prez. Trumana propozycje, aby 100 tys. Żydów natychmiast wpuszczonych zostało do Palestyny. Nie zawiera ono żadnej decyzji w stosunku do Białej Księgi... W tej deklaracji liczącej około 2 tys. słów nie ma ani jednej zdecydowanej opinii, nigdzie nie ma ani jednej wzmianki o dziele syonizmu, który spowodował, że w Palestynie znajduje się 600 tys. Żydów, których obecność przyczyniła się do wzbogacenia całej ludności arabskiej". Artykuł ten kończy się następującym ustępem: "Żydzi są zmuszeni odrzucić tę nową politykę, która proponuje niemożliwą do przyjęcia kwotę imigracyjną, uzależnioną od zgody Arabów... Ta nowa propozycja przyczyniła się tylko do wzrostu niezadowolenia zarówno wśród Żydów jak i Arabów. Oświadczenie Bevina pozostawia Palestynę w takim samym stanie, w jakim ją znalazło - w stanie chaosu, a naród żydowski w rozpacz". W podobny sposób wypowiadają się wszystkie dzisiejsze dzienniki hebrajskie "Haaretz" pisze, że Anglia aby uniknąć trudności, ucieka przed decyzją, a dzieje się to kosztem sprawiedliwości. Organ rewizjonistów "Hamaszkif" pisze, że jedyna odpowiedź jaka pozostała Żydom, to nie przyjmować tych postanowień, nawet gdyby zyskały one poparcie Stanów Zjednoczonych i całego świata. Z tymi decyzjami Żydzi muszą walczyć. Skrajnie lewicowy "Misznar" pisze, że niezrozumiałem jest dlaczego komisja, która badać będzie całość problemu żydowskiego, składać się będzie tylko z przedstawicieli Anglii i Ameryki. "Haboker" oświadcza, że deklaracja ma tę dobrą stronę, że zjednoczy wszystkich Żydów, ponieważ żadna z partii żydowskich nie może przyjąć tych postanowień. Dziennik arabski "Ad Difaa" pisze, że decyzja rządu angielskiego jest wobec Arabów niesprawiedliwa i będzie przez Arabów odrzucona. Gazeta "Falastin" wskazuje, że dla Arabów bardzo niebezpieczne jest postanowienie, że dopóki komisja anglo-amerykańska nie zakończy swych prac to imigracja żydowska do Palestyny będzie kontynuowana, w wysokości 1.500 osób miesięcznie. Może to trwać latami i oznacza to złamanie postanowień Białej Księgi.

PRZYCHYLNE KOMENTARZE W LONDYNIE

Londyn 14.XI. Cała prasa londyńska bez różnicy kierunków politycznych bardzo przychylnie komentuje oświadczenie Bevina, Dzienniki podkreślają przede wszystkim doniosłość faktu, że St. Zjednoczone zgodziły się wziąć na siebie część odpowiedzialności za Palestynę. Również większość członków Izby Gmin wypowiada się pozytywnie o deklaracji. Debata w tej sprawie odbędzie się w najbliższych dniach.

TRUMAN I ATTLEE ZASIEGAJĄ RADY UCZONYCH

Waszyngton 14.XI. Wczoraj wieczorem odbyła się w Białym Domu 2 godzinna konferencja Truman - Attlee - Mackenzie King. Na konferencję wezwany został jeden z uczonych amerykańskich, który przewodniczył pracom nad wynalezieniem bomby atomowej. Udzielił on pewnych wyjaśnień mężom stanu. W dniu dzisiejszym odbędzie się nowa konferencja "Anglosaskiej Wielkiej Trójki".

Waszyngton 14.XI. Wczorajsze przemówienie prem. Attlee do Kongresu Amerykańskiego, spotkało się z bardzo przychylnymi komentarzami zarówno przedstawicieli partii demokratycznej jak i republikanów. Podkreślane jest, że przemówienie to rozproszyło obawy wielu Amerykanów co do istoty socjalizmu angielskiego.

Londyn 14.XI. Dwaj uczeni brytyjscy, którzy w wybitny sposób przyczynili się do wynalezienia bomby atomowej, profesorowie Cliphant i Chedwick, udzielali wczoraj szczegółowych wyjaśnień na zebraniu około 100 członków parlamentu brytyjskiego. Szczególnie gorąco dyskutowana była kwestia, czy należy ujawnić Sowietom tajemnicę bomby atomowej. Zastanawiano się również nad możliwością zastosowania energii atomowej w przemyśle i zastąpienia nią węgla i ropy.

JAPŃCZYCY ZA KULISAMI POWSTANIA NA JAWIE

Batawia 14.XI. Władze brytyjskie na Jawie posiadają niezbita dowody, że za plecami powstańców indonezyjskich stoją Japończycy, którzy są inspiratorami i kierownikami całego ruchu. Dowódcą wojsk brytyjskich nakazał dowódcy garnizonu japońskiego i jego szefowi sztabu, aby stawili się w jego kwaterze. Kiedy generałowie japońscy uczynili zadość temu rozkazowi, zostali rozbrojeni i aresztowani. Zarzuca się im złamanie warunków kapitulacji, a w szczególności wydanie broni powstańcom. Będą oni przewiezieni samolotem do Singapuru, gdzie staną przed sądem wojennym. Jednocześnie władze brytyjskie ustaliły, że Japończycy również inspirowali zajścia, jakie wynikły na Sumatrze. Aresztowano kilku agitatorów, którzy przybyli tam z Formozy.

Batawia 14.XI. Walki o miasto i bazę morską Surabaja trwają i mają wszelkie cechy regularnej bitwy. Kontrtorpedowce brytyjskie wpłynęły w głąb rzeki, nad którą położone jest miasto i ostrzeliwują pozycje powstańców. Główna kwatera powstańców oraz ich baterie dział prze-ciwlotniczych są bombardowane przez samoloty "Mosquito". Tymczasem oddziały piechoty indyjskiej, wspierane przez czołgi, posuwają się w głąb miasta. W Batawii w czasie ostatniej doby nie było większych zajść. Oczekuje się, że ustąpienie dr. Soekarno ze stanowiska szefa rządu powstańczego i zastąpienie go przez bardziej umiarkowaną osobistość, może przyczynić się do pacyfikacji stosunków. Nie wiadomo jednak czy elementy skrajne zastosują się do rozkazów nowego rządu. Rokowania z władzami holenderskimi jeszcze się nie rozpoczęły. Soekarno zachował tylko formalną funkcję "prezydenta".

CHURCHILL W BRUKSELI

Bruksela 14.XI. W dniu dzisiejszym przybywa do Brukseli Churchill, celem złożenia oficjalnej wizyty. Cztrzy ma on honorowe obywatelstwo miasta. Z tej okazji w Brukseli panuje nastroj świąteczny, wszystkie domy zostały udekorowane flagami brytyjskimi.

DE GAULLE TWORZY NOWY RZĄD

Paryż 14.XI. W oświadczeniu złożonym po jednogłośnie wyborze go przez zgromadzenie konstytucyjne na szefa nowego rządu, gen. de Gaulle stwierdził, że uzależnia utworzenie rządu od kilku warunków. Chce on oprzeć swój rząd na wszystkich partiach, które winny zaakceptować program odbudowy i ustalić dokładny plan, co do terminów realizacji tego programu. Zgromadzenie konstytucyjne winno umożliwić rządowi swobodę działania a samo bez zwłoki zająć się opracowywaniem nowej konstytucji, oraz uchwaleniem budżetu. Dziś rano de Gaulle rozpoczął rozmowy z przedstawicielami poszczególnych partii celem ustalenia listy nowego rządu. Przypuszcza się, iż lista ta gotowa będzie jutro.

NOWA DOTACJA ST. ZJEDNOCZONYCH DLA U.N.R.R.A.

Waszyngton 14.XI. Prez. Truman zwrócił się do Kongresu z żądaniem wyasygnowania na rzecz UNRRA dodatkowych kredytów w wysokości 1,350.000.000 dolarów. Prez. oświadczył, iż krajami, które dotychczas otrzymały największą pomoc są Polska, Czechosłowacja, Grecja i Albania. Bez pomocy UNRRA głód we Włoszech osiągnąłby

straszne rozmiary. Obecnie zasoby tej organizacji są już na wyczerpaniu i dla kontynuowania akcji w tych krajach potrzebne są nowe fundusze. Ponadto UNRRA zamierza rozszerzyć swą działalność na Austrię i w pewnym stopniu także na Białorusi i Ukrainę.

W POSZUKIWANIU OBRONCÓW

Wiedeń 14.XI. Międzynarodowy trybunał w Norymbardze zwrócił się do wiedeńskiej izby adwokackiej o wyznaczenie obrońców dla Seyss-Inquarta i Kaltenbrunnera.

ŚWIECCY PIŁKARZE W LONDYNIE

Londyn 14.XI. Wczoraj rozegrano pierwszy mecz piłki nożnej między drużyną sowiecką a angielską. Moskiewska "Dynamo" zremisowała z londyńską drużyną "Chelsea". Meczo wi przyglądało się 85 tys. widzów.